

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

SPRÁVA O STAVE VÝVOJA SYSTÉMU TARGET2

Úvod

Rada guvernérov ECB prijala 24. októbra 2002 rozhodnutie o dlhodobej stratégii systému TARGET (TARGET2). Rozhodnutie, ktoré bolo toho istého dňa zverejnené prostredníctvom tlačovej správy, predpokladá technickú konsolidáciu systému TARGET, zavedenie jednotnej cenovej štruktúry pre domáce a zahraničné platby v rámci celého Eurosystemu a harmonizáciu úrovne služieb. Dňa 16. decembra 2002 sa začala verejná konzultácia k dokumentu „TARGET2: zásady a štruktúra“. Súhrnný prehľad prijatých pripomienok bol zverejnený 13. júla 2003.

Tri centrálné banky – Banque de France, Banca d'Italia a Deutsche Bundesbank – informovali 28. júla 2003 prezidenta ECB o svojej pripravenosti vytvoriť základ jednotnej spoločnej platformy (Single Shared Platform – SSP) využitím prispôbených častí vlastnej infraštruktúry TARGET1 a vývojom ďalších potrebných komponentov (t. j. na základe „stavebnicového prístupu“). Do konca roka 2003 vyjadrili ochotu pripojiť sa k SSP aj ostatné centrálné banky Eurosystemu za predpokladu podrobnejšieho rozpracovania otázok riadenia, nákladov a financovania. Odvtedy Eurosystem založil svoje ďalšie práce na projekte na predpoklade, že systém TARGET2 bude jednoplatformovým systémom.

Pokiaľ ide o vlastnosti a funkcie systému TARGET, jeho používatelia boli vyzvaní vyjadriť svoje pripomienky k návrhu Všeobecných funkčných špecifikácií (GFS) platformy SSP, ktorých finálnu verziu Rada guvernérov ECB následne schválila 22. júla 2004.

Táto správa sa zaoberá viacerými otázkami, ktoré je potrebné vyriešiť, aby jednotlivé centrálné banky mohli prijať konečné rozhodnutie o svojej účasti na SSP. Prvá časť sa venuje nevyriešeným otázkam v oblasti služieb systému TARGET2, konkrétne združovaniu likvidity, domácim účtom a zúčtovaniu pridružených systémov. Druhá časť rozoberá cenovú štruktúru služieb TARGET2. Tretia časť sa zaoberá otázkami prechodu na nový systém a štvrtá časť prináša viac informácií o harmonograme projektu TARGET2.

1. Služby systému TARGET2

1.1 Združovanie vnútrodennej likvidity

Funkcia združovania vnútrodennej likvidity prostredníctvom virtuálneho účtu (ďalej len „združovanie likvidity“) účastníkom systému TARGET2 umožní zoskupiť (niektoré) svoje účty RTGS a spojiť tak disponibilnú vnútrodennú likviditu v prospech všetkých členov skupiny účtov. Každý člen skupiny tak môže vykonávať platby z vlastného účtu až do výšky celkovej disponibilnej vnútrodennej likvidity všetkých účtov skupiny. Vhodným právnym rámcom sa zabezpečí, aby sa namiesto presunu potrebného objemu likvidity na určitý účet debetná pozícia účtu skupiny v rámci toho istého dňa zabezpečila hotovosťou, ktorá je k dispozícii na ostatných účtoch skupiny. Na konci dňa prebehne vyrovnávací procedúra (ktorú vykoná správca skupiny účtov manuálne, alebo ju v prípade potreby vykoná systém automaticky), ktorej cieľom je dosiahnuť kreditný zostatok všetkých účtov skupiny a zaistiť, aby zostatky na účtoch nepresahovali limity prečerpania (ak boli stanovené).

Eurosystem zdôrazňuje, že zavedenie funkcie združovania vnútrodennej likvidity je výhradne záležitosťou platobných systémov, ktorá sa nepremietne do centralizácie výkonu operácií menovej politiky.

1.1.1 Riadenie likvidity

Funkcia združovania likvidity prispieje k hladkému fungovaniu systému TARGET2 a pridružených systémov, ktoré v ňom zúčtovávajú. Možnosť využitia celého objemu likvidity na všetkých účtoch skupiny môže znížiť potrebu vnútrodenných úverov. V dôsledku toho sa zníži potreba zábezpek a zmierni sa riziko zablokovania systému. To okrem iného uľahčí zúčtovanie pridružených systémov, ktorých účastníci budú mať prístup k celej disponibilnej likvidite (a limitom prečerpania) skupiny účtov.

Združovanie likvidity čiastočne oddeľuje riadenie likvidity od riadenia zábezpek, keďže likviditu môže využívať celá skupina účtov bez presunu zábezpek, čo pre používateľov systému TARGET2 znamená úsporu nákladov. Táto funkcia navyše zníži náklady na riadenie viacerých účtov v jednej alebo viacerých centrálnych bankách a povedie k účinnej „neutralizácii“ fragmentácie vnútrodennej likvidity v prípade bánk pôsobiacich vo viacerých krajinách, ktoré potrebujú mať účty vo viacerých centrálnych bankách.

1.1.2 Právna uskutočniteľnosť

Združovanie likvidity prostredníctvom virtuálneho účtu by bolo vo väčšine jurisdikcií krajín eurozóny právne uskutočniteľné. Miestne právo v príslušných jurisdikciách takmer všetkých centrálnych bánk by umožňovalo používať peňažné účty ako zábezpeku. Okrem toho by sa v takmer všetkých príslušných jurisdikciách mohli hotovostné zostatky na týchto účtoch vedené v účtovnej evidencii jednej centrálnej banky používať ako zábezpeka v prospech inej centrálnej banky.

Pokiaľ ide o zábezpeky tretích strán, uzatvorenie vhodnej zmluvy medzi poskytovateľom zábezpeky a dlžníkom, ktorého dlh má zábezpeka kryť, môže znížiť právne riziko nevymáhateľnosti dohody o zábezpeke na prijateľnú úroveň. Tento postup zatiaľ v niektorých jurisdikciách mimo eurozóny možný nie je.

Na vytvorenie pevného právneho rámca, ktorý je nevyhnutným predpokladom na zavedenie tejto funkcie, je potrebné ďalšie podrobné hodnotenie a opatrenia v právnej oblasti. Eurosystem okrem toho posúdi, či je z právneho alebo politického hľadiska potrebné stanoviť obmedzenia, pokiaľ ide o subjekty (napr. pobočky, dcérske spoločnosti a samostatné právnické osoby), ktoré môžu byť súčasťou skupiny účtov.

1.1.3 Účty oprávnené na združovanie likvidity

Po dôkladnom posúdení (vrátane právnej uskutočniteľnosti) Eurosystem rozhodol, že funkciu združovania vnútrodennej likvidity budú môcť v rámci SSP využívať iba RTGS¹ účty bánk eurozóny vedené v centrálnych bankách eurozóny.

Avšak, všetky banky vrátane tých, ktoré nebudú môcť využívať funkciu virtuálneho účtu, budú mať prístup ku konsolidovanej informácii o účtoch.

1.1.4 Záujem zo strany používateľov systému TARGET a stanovenie cien

Používatelia systému TARGET dostali informácie o predpokladaných celkových ročných nákladoch na prevádzku funkcie združovania likvidity, ktoré predstavujú približne 900 000 EUR. Na základe toho podľa predbežných výsledkov prieskumu účastníkov trhu by bolo možné združiť 60 až 120 účtov, čo znamená, že ročný poplatok určený na pokrytie nákladov na prevádzku funkcie združovania likvidity by predstavoval 7 500 EUR až 15 000 EUR za jeden účet. Výška poplatkov za poskytovanie konsolidovanej informácie bude bližšie určená v najbližších mesiacoch.

1.2 Problematika domácich účtov

Eurosystem sa zaoberal aj otázkou tzv. „domácich účtov“, ktoré môžu byť vedené mimo systému RTGS (t. j. mimo platobného modulu (PM) platformy SSP). Tieto domáce účty sa v súčasnosti používajú predovšetkým na účely spravovania minimálnych rezerv, automatických obchodov a miestnych zábezpek a na zúčtovanie hotovostných výberov. Okrem toho sa prostredníctvom týchto účtov zaznamenávajú transakcie klientov centrálnych bánk, ktorí nie sú (nemôžu byť) účastníkmi systému RTGS. V prostredí systému TARGET2 môžu byť domáce účty vedené v rámci štandardizovaného modulu domácich účtov (Home Accounting Module – HAM) platformy SSP alebo v rámci „vlastnej aplikácie na vedenie domácich účtov“ (Proprietary Home Accounting Application – PHA) jednotlivých centrálnych bánk.

¹ S výnimkou účtov účastníkov na diaľku, ktorí nemajú nárok na vnútrodenný úver z hostiteľskej centrálnej banky.

Na základe dohody Eurosystemu by sa mali transakcie medzi účastníkmi trhu a transakcie súvisiace so zúčtovaním pridružených systémov, rovnako ako platby spojené s obchodmi na voľnom trhu, v konečnom dôsledku zúčtovať v platobnom module platformy SSP. Je však možné, že v niektorých krajinách domáci systém neumožní okamžitý presun týchto operácií na platformu SSP hneď po jej spustení. Na zúčtovanie týchto platieb v platobnom module SSP preto Eurosystem schválil prechodné obdobie v dĺžke maximálne štyroch rokov (odo dňa pripojenia príslušnej národnej centrálnej banky k SSP). V prípade pridružených systémov sa predpokladá, že k presunu celoeurópskych pridružených systémov dôjde pri prechode všetkých centrálnych bánk na SSP, prípadne krátko potom. Aktuálny stav sa znova prehodnotí rok po spustení systému TARGET2.

Určité operácie s miestnou centrálnou bankou (t. j. operácie súvisiace so spravovaním minimálnych rezerv, využívaním trvalých facilit ako aj hotovostnými výbermi) môžu byť podľa rozhodnutia centrálnych bánk zúčtované buď v rámci vlastných aplikácií na vedenie domácich účtov jednotlivých centrálnych bánk alebo v rámci SSP (v platobnom module alebo module domácich účtov).

V záujme podpory politiky súvisiacej s používaním domácich účtov budú platby vykonávané prostredníctvom domácich účtov spoplatňované vyššou ako bežnou sadzbou systému TARGET2. Tento postup bude účastníkov stimulovať ku skracovaniu prechodného obdobia a k čo najrýchlejšiemu prechodu na platobný modul SSP.

1.3 Zúčtovanie pridružených systémov

Účastníci trhu počas konzultácií s Eurosystemom potvrdili potrebu šiestich modelov zúčtovania v rámci SPP na zúčtovanie pridružených systémov (t. j. dva modely pre zúčtovanie v reálnom čase a štyri dávkové modely) v zmysle Všeobecných funkčných špecifikácií, keďže každý z nich slúži na jeden alebo viacero obchodných účelov. Tieto modely sú už výsledkom značnej harmonizácie súčasných postupov. Okrem toho bude zúčtovanie hotovostných pozícií prichádzajúcich do systému TARGET2 prostredníctvom pridružených systémov prebiehať priamo na účte RTGS príslušného účastníka v rámci SPP, bez ohľadu na umiestnenie pridruženého systému. Tento spôsob predstavuje významný krok na ceste k integrácii a harmonizácii trhovej praxe.

Pokiaľ ide o otázku nočného zúčtovania, nočná prevádzka systému TARGET2 sa zatiaľ neplánuje. Predpokladá sa však, že po skončení pracovného dňa systému TARGET2 a skončení dennej uzávierky sa na určitý vopred stanovený časový interval spustí ďalší pracovný deň TARGET2. Počas tohto časového intervalu je možné použiť likviditu na účely zúčtovania jednoduchých cyklov pridružených systémov. Následne by sa platobný modul SSP znova otvoril v skorých ranných hodinách a do 7:00 hod. by spracoval žiadosti na zúčtovanie pridružených systémov. Likvidita, ktorá nebola využitá na jednoduché zúčtovanie, by potom bola znova k dispozícii.

Okrem toho je potrebné prediskutovať a rozobrať viacero ďalších otázok, ktoré majú vplyv na zúčtovanie pridružených systémov (napr. možná harmonizácia časov zúčtovania, analýza celkového vplyvu nového

usporiadania systému TARGET2 na likviditu, politické a strategické otázky, ktoré môžu vyplynúť z rôznych modelov zúčtovania, prístup diaľkových účastníkov k likvidite, vlastné zábezpeky, konečnosť zúčtovania atď.). Táto fáza projektu je naplánovaná na prvú polovicu roka 2005. Je potrebné ďalej skúmať najmä otázky týkajúce sa koexistencie systémov zúčtovania obchodov s cennými papiermi, ktoré používajú rôzne modely zúčtovania (integrovanej, prepojenej alebo vopred nadotovanej), rovnako ako presný spôsob fungovania týchto modelov.

2. Stanovenie cien

Eurosystém ako jednu z možností pre základné služby systému TARGET2 vypracoval metodiku dvojitého systému poplatkov, v rámci ktorého by si účastníci mohli vybrať, či budú platiť iba transakčné poplatky, alebo znížené transakčné poplatky v kombinácii s určitým pravidelným poplatkom. Tento systém vychádza z nasledujúcich hlavných zásad:

- i. systém poplatkov by mal umožniť návratnosť veľmi veľkej časti celkových nákladov systému TARGET2;
- ii. výška transakčného poplatku by nemala presiahnuť 0,80 EUR a
- iii. najnižší poplatok by mal predstavovať 0,25 EUR za transakciu.

Reálnosť uvedených zásad v porovnaní s odhadmi nákladov a objemu transakcií systému TARGET2 sa overovala v rámci niekoľkých simulačných štúdií. Konkrétnu štruktúru poplatkov za služby systému TARGET2 Eurosystém plánuje vypracovať v najbližších mesiacoch.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že niektoré voliteľné služby (napr. združovanie likvidity a zúčtovanie transakcií pridružených systémov) budú spoplatňované osobitne.

3. Prechod na nový systém

Cieľom je zabezpečiť hladký prechod zo súčasného systému TARGET na nový systém TARGET2 pre všetkých účastníkov (centrálne banky, finančné inštitúcie a pridružené systémy). Plán prechodu zabezpečuje koordináciu všetkých činností od vytvorenia jednotlivých technických komponentov až po prechod všetkých centrálnych bánk na SSP. Jeho hlavnou súčasťou sú testy a riadenie prechodu na systém TARGET2.

Eurosystém hodnotil výhody a nevýhody dvoch modelov: okamžitého prechodu v porovnaní s postupným prechodom po skupinách krajín. V prípade okamžitého prechodu by všetky centrálne banky a používatelia systému TARGET na platformu SSP museli prejsť súčasne hneď v prvý deň prevádzky systému TARGET2. Z hľadiska zaistenia rovnakých podmienok pre všetkých by mali všetci účastníci získať prístup ku všetkým funkciám systému TARGET2 podľa možnosti v tej istej chvíli. Na druhej

strane by však pri súbežnom prechode všetkých používateľov zo všetkých krajín na SSP vzniklo veľké riziko zlyhania projektu a manévrovací priestor pri organizácii prechodu by bol nulový.

Z tohto dôvodu si Eurosystem zvolil model postupného prechodu po skupinách krajín, v rámci ktorého budú môcť používatelia systému TARGET prejsť na SSP v niekoľkých vlnách v rôznych vopred stanovených termínoch. V každej vlne sa uskutoční prechod jednej skupiny centrálnych bánk a ich príslušných národných bankových komunit. Prechod bude trvať niekoľko mesiacov, počas ktorých budú súbežne fungovať komponenty systému TARGET1 i platforma SSP. Tento postupný model prechodu je potrebné organizovať spôsobom, ktorý minimalizuje riziko zlyhania projektu. Ďalšou dôležitou úlohou bude obmedziť problémy súvisiace so zabezpečením rovnakých podmienok pre všetkých účastníkov a minimalizovať súvisiace náklady centrálnych bánk a používateľov systému TARGET. Obdobie prechodu na nový systém bude trvať maximálne jeden rok, pričom sa predbežne počíta s tým, že prechod by mal prebehnúť rýchlejšie (pozri časť 4). Treba poznamenať, že model postupného prechodu na novú infraštruktúru bol použitý aj v iných podobne rozsiahlych projektoch v oblasti platobných systémov, napr. CLS alebo SWIFTNet.

Eurosystem jednotlivé krajiny rozdelí do skupín podľa obchodných potrieb. Cenová politika počas obdobia prechodu bude určená po stanovení jednotlivých skupín krajín a jej cieľom bude zabezpečiť maximálnu neutralitu voči používateľom.

4. Plán projektu TARGET2

V súčasnom stave projektu sa predpokladá postupná realizácia nasledujúcich hlavných fáz. Začiatok každej fázy je podmienený dokončením všetkých predchádzajúcich krokov.

Tabuľka: fázy projektu v rokoch 2005 až 2007		
1.	koniec prvého štvrťroka 2005	dokončenie dokumentu Podrobné užívateľské funkčné špecifikácie (User Detailed Functional Specifications – UDFS)
2.	apríl 2005 až december 2005	dokončenie vývoja SSP
3.	január 2006 až marec 2006	interné testovanie SSP
4.	apríl 2006 až máj 2006 (predbežný termín)	preberacie testy v centrálnych bankách
5.	jún 2006 až december 2006 (predbežný termín)	testovanie užívateľmi z pilotnej skupiny (testovania sa môžu zúčastniť aj užívatelia systému TARGET zaradení do neskorších skupín krajín)
6.	december 2006	skúšobná prevádzka / testovanie činnosti v pracovnom prostredí

7.	január 2007	uviedenie do prevádzky v pilotnej skupine
8.	január 2007 až september 2007	testovanie ďalšími užívateľmi, skúšobná prevádzka atď. a postupné uvedenie do prevádzky v ďalších skupinách krajín

© Európska centrálna banka, 2005

Adresa: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt nad Mohanom, Nemecko

Poštová adresa: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany

Telefón: +49 69 13 44 0

Internet: <http://www.ecb.int>

Fax: +49 69 13 44 6000

Telex: 411 144 ecb d

Všetky práva vyhradené. Reprodukované na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja. V znení z februára 2005.

ISBN 92-9181-571-3 (tlačová verzia)

ISBN 92-9181-572-1 (internetová verzia)